

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De Manegoldo hujus Monasterij Hirsaugiens. XVII. Abbate, qui præfuit
annis VIII. mensibus III. diebus VIII. Et gestis illius temporis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

Gilbertus
Pictaviens.
Doctor.

Circa hæc tempora invenitur claruisse Gilbertus cognomento Porreta Pictaviensis in Gallia Episcopus, homo in omni genere scientiarum doctissimus qui & ipse nonnulla scripsit opuscula, in quibus novitate quâdam terminorum usus, lucubrationes suas multis fecit in parte non modica suspectas. Verum in Remensi Concilio per S. Bernardum Clarevallis Abbatem singulari disputatione superatus, Patrum se determinationi subjecit; è cuius opusculis ista feruntur: in totum Psalterium Commentariorum Opus magnum. In omnes epistolas Apostoli Pauli lib. xiv. In Evangelium S. Joannis lib. i. super Boëtium de S. Trinitate lib. v. Cætera ejus scripta necdum videre potui.

Wilhelmus
Abbas in
Gallia Do-
ctor.

Wilhelmus quoque Abbas S. Theodoricæ Abbatis Ordinis nostri, sed postea Monachus ut dicitur, Cisterciensis in Cœnobio Clarevallis sub magisterio D. Bernardi factus: hæc tempora suis lucubrationibus ac vitæ meritis illustravit. Qui scripsit inter cætera ejusdem S. Abbatis Bernardi, anno Volmari xxiii. pridem defuncti insigne volumen. Speculum quoque fidei lib. i. Ænigma fidei lib. i. Sententiarum fidei lib. i. Ad quendam amicum, quem Theophilum nuncupat. De Natura animæ lib. i. De contemplando Deo lib. i. De Natura & dignitate amoris lib. i. De Sacramento Altaris lib. i. Meditationes pro Novitijs lib. i. Contra Petrum Abelardum lib. i. In Cantica Cantorum opus imperfectum. In Epistolam Pauli ad Romanos lib. i. Et alia quædam.

Hartwigus
Abbas xvi.
moritur.

Anno Dominicæ Nativitatis prænotato, videlicet. MCLVII. die xxii. Aprilis circa primâ noctis vigiliam mortuus est Dominus Abbas Hartvigus hujus Cœnobij Hirsaugiensis xvi. Abbas in die prælationis suæ LVII. & in abside majoris Ecclesiæ meridionali ante altare Omnium Sanctorum non sine multis fratrum lachrimis sepelitur. Exaudierat, preces ejus Altissimus quoniam sic in electione sua oraverat, ut si regimè animarum suarum salutis suæ foret contrarium, brevi tolleretur è medio. Nam frequenter honores mutant statum mentis, & qui subjectus est humilis, sæpe in superbiam erigitur prælatus. Bonum ergo est mori quando in meliori statu est homo.

De Manegoldo hujus Monasterij Hirsaugiens.

xvii. Abbate, qui præfuit annis VIII. mensibus III. diebus VIII.

Et gestis illius temporis.

Manegoldus
Abb. xvii.
eligitur.

Post mortem, & sepulturam Venerabilis viri Domini Hartvigi xvi. Abbatis, convenientes ad locum Capitularem fratres manè circa horam diei tertiam, hoc est xxiii. die mensis Aprilis, anno prænotato Dominicæ Nativitatis MCLVII. Manegoldum Priorem Conventûs in Abbatem unanimiter elegerunt, virum moribus & eruditione scripturarum insignem, annos ætatis non minus quam sexaginta complentem: qui precibus filiorum post longam tandem excusationem consentiens onus pastoralis curæ humiliter assumpsit, in qua strenuè præfuit annis VIII. mensibus III. diebus VIII. Qui munus benedictionis in quintum mensem distulit, propterea quod se fratribus bene probandum offerre statuisset. Quorum precibus tandem importunis nimium devictus, ad civitatem Spirensis cum quinque & viginti Monachis

Monachis suis ordinandis circa Exaltationem S. Crucis descendit: ubi ordinatis fratribus in Sabatho Quatuor Temporum, ut moris est, à Gunthero de Lyningen, Episcopo ejusdem civitatis; ipse altera mox die Dominicâ munus ab eodem benedictionis cum magna solemnitate accepit sex Abbatibus suis ornamentis indutis adstantibus. Acta sunt hæc Spiræ in majori Ecclesia die xxii. mensis Septembris, quæ fuit S. Mauritij festo celebris. Vir iste venerabilis, gente Francus fuit orientalis honestis parentibus ortus, & ut fertur de cognatione Hartvvigi natus Abbatis, de quo supra diximus, qui ad scholas in juventute positus, satis cum tempore profecit. Timere Deum à parentibus suis didicit, & ideò literis applicatus, puerorum lusus facilè declinavit. Naturâ quippe consecutus ingenium bonum, haud parum discendo temporis successu profecit. Operam dedit literis in civitate Babenbergensi ubi & copiosum studendi invenit exemplum, simul & multitudinem magistrorum; Nec dum erant apud nostros Gymnasia graduata. Cumque ad ætatem pervenisset virilem, considerans hujus vitæ brevitatem, quidquid in mundo habuit, pro Christi amore deseruit, & veniens ad Hirsaugiam sub regimine Brunonis Abbatis, sanctæ conversationis habitum suscepit: Monachus autem factus, in omni Religione vivere studuit, & in semitis disciplinæ Regularis innocenter, & humiliter ambulans, nunquam à præceptis seniorum declinavit. Corporis quidem staturâ brevis erat, sed mentis integritate magnus atque longanimis, quem nec elevabant prospera, nec deprimebant adversa. In semetipso novit consistere, qui Deum scit amare. Post annos primævæ institutionis in Monachatu laudabiliter exactos per Volmarum Abbatem, qui Brunoni successerat, Manegoldus adjutor Cantoris constituitur, qui hodie Succentor apud nostros appellatur. In eo denique officio positus, cum esset divinarum scripturarum cultor & amator studiosissimus ac sacræ Bibliothecæ Monasterij Custos, numerum librorum sibi commissorum non solum non minuit sed per suam industriam & labores valde augmentavit; Nam per illud tempus quo Bibliothecæ præfuit, non minus quam sexaginta volumina pretiosa in pergamento pro fratrum utilitate scribi fecit. Ad quod sanctum opus & propria devotio ipsum impulit, & amicorum suorum pia subventio impensarum adjuvit. Verùm utilem se communitati exhibere curans, pro viribus magnâ illum benevolentiam fratres persecuti sunt, & ut verum Dei servum omni tempore honorabant; mortuo namque Dietone, qui Prior fuit Claustralis, Volmarus Abbas de consilio Seniorum Manegoldum Priorem constituit, quem utilem & satis idoneum ad tale Officiû novit. Quo humiliter suscepto ministerio, in cunctis ad puritatem Regularis disciplinæ conversari studuit, & se fratribus non minus exemplo, quam sermone imitabilem ostendit. In monendo dulcis fuit & efficax, in persuadendo facilis, in corrigendo necessariâ discretione pius simul & austerus. Bonis & humilibus corde per mansuetudinem socium se præbuit, duris verò & negligentioribus ut metuendum Judicem ostendere curavit. Unde factum est ut omnes Deum timentes maximo illum complecterentur affectu amoris, desidiosos verò & qui salutis propriæ videbantur obliqui, non aliter quam sævum correctorem vitiorum metuerent. In omnibus actionibus suis semper fuit providus, in consilijs facilis & promptus, in Judicijs & correctionibus fratrum discretus. Et quia vir

Manegoldus
Spiræ be-
ne dicitur.

Vita & pa-
tria Mane-
goldi Abb.

Manegoldus
subcantor-
is in Con-
ventu ha-
bet Officiû.

Ad Priora-
tus Officiû
fuit utilis.

Manegoldus
fit Cellarius.

erat ad omnia claustralium officia naturâ simul & ingenio dispositus, ut probatus per singula inueniretur fidelis. Volmarus Abbas fratrum illius consilio, eum Cellarium Monasterij maiorem constituit, & Adelhelmum Priorem in ejus locum ordinavit. Factus autem Cellarius, magnam curam & sollicitudinem rebus sibi commissis adhibuit, & prælati sui mandatis humiliter in omnibus semper obediens, juxta puritatem Regularis observantiæ ambulavit. Et quamvis in disponendis rebus mundialibus multipliciter esset occupatus, studiū tamen internæ compunctionis propterea non deseruit; sed quasi Ayoth ambidexter, sic erat intentus temporalibus curis, ut spiritualia non negligeret; sic intendebat istis, ut illa providè gubernaret. Post annos deinde aliquot Adelhelmus Prior ad Monasterium in oppido Amorbach Herbipolensis Diocesis Abbas eligitur, & Gerlacus in Priorem hujus Monasterij per Volmarum Abbatē ordinatur. Quo intra paucos annos mortuo, rursus Prior fit Manegoldus, & suo more intendens observantiæ Regulari, gratum Deo & hominibus bonis impendit obsequium, primus chorū semper intravit, ultimus exivit, quippe qui divinæ servitutis obsequium cunctis negotijs præpō-

Manegoldus
iterum fit
Prior.

suit. Volumina divinarum scripturarum pene semper in manibus habuit; quibus conscribendis & coemendis pro fratrum ædificatione, sicut antea diximus, omnem diligentiam impendit. Ordinatus autem hujus Monasterij Abbas, anno & die præscriptis, conversationem suam ardentiore feruore sanctis exornare moribus studuit; & quicquid boni prædicabat subditis, factis & operibus in semetipso imitabile ostendit. Fuit enim homo conversatione integer atque devotus, benignus placidus, & mansuetus; sub cujus magisterio disciplina Regularis observantiæ integra semper viguit, & rei familiaris substantia non mediocriter aucta fuit, sicut in libro Donationum patescit. Eodem anno quo Manegoldus in Abbatem fuit ordinatus, terræ motus in Asia maximus exitit qui subversis ædificijs, & domibus multa millia hominum interfecit. Multæ civitates & oppida funditus corrueunt, in quorum numero Tripolis & Damascus Syriæ cecidisse memorantur. Civitas verò Catanensium totaliter ex terræ motu subversa corrui, & plusquam viginti millia hominum miserabiliter oppressit.

Manegoldus
Abbas ordi-
natur.

Viginti
millia ho-
minū ter-
ramotu
perierunt
in Asia.

MCLVIII.

Sigefridus
Episcopus
Herbipo-
lensis obiit.

Anno Manegoldi Abbatis primo nondum completo mortuus est Sigefridus Episcopus Herbipolensis, & Franciæ Orientalis Dux, vir multâ pietate insignis, cujus jussu & permissione S. Raffoldus ex Monacho Hirsaugianæ Congregationis v. Abbas D. Protomartyris Stephani Würzburgensæ pauperum Hospitale transtulit, & ex eo Cœnobium Ordinis nostri pro monialibus in suburbano apud S. Affram fundavit; quemadmodum supra diximus anno Volmari Abbatis trigesimo primo.

Gebhardus
fit Episcopus
Peapolitanus.

Post Sigefridum Ecclesiæ Peapolitanæ præful electus est Gebhardus, qui Romam profectus, ab Adriano Papa IV. in Episcopum solemni ordinatus ministerio, cum benedictione & honore ad Sedem suam remittitur, qui præfuit annis tribus & mensibus VI. diebus XV.

Sancta
Sophia Comi-
tissa Hol-
landiæ de-
votissima.

His temporibus claruit in Hollandia Sophia Theodorici Comitis Hollandiæ quondam uxor, tunc verò relicta vidua, mulier sancta, & in Christi amore devotissima; orationibus jejunijs, elemosynis & sanctis vigilijs

vigilijs semper intenta, quæ multis & in vita & post mortem miraculis coruscavit. Quâdam vice cum ad S. Jacobum in Galiciam cum quibusdam familiaribus suis proficisceretur, sævissimos latrones incidit, qui non solum rebus sed etiam vitâ eam privare intendebant. Quos ut illa vidit mox ad orationum præsidia se convertit; confestim verò ut orationum suarum precamina ad Dominum protulit, omnis virtus latronum annihilata fuit; stabant miseri ac si fuissent, catenis ligati, nimium stupefacti admirantes quod se movere de loco nullâ ratione, vel conatu possent. Veniam postremo rogantes, iterum oratione soluti sunt. Tandem post multa pietatis opera, cum jam tertio ad terram Sanctam ultra mare Hierosolimam esset profecta, omnia Dominicæ passionis loca cum summa devotione visitavit, & præ nimio desiderio intimi amoris quo mente ferebatur in Christum, oravit dissolvi & esse cum ipso quem toto semper corde coluit & amavit. Exaudivit eam Dominus & per infirmitatem vocata, septimâ atque vicesimâ die mensis Septembris obiit, & in Hospitali Fratrum Sanctæ Mariæ Theutonicorum cum lachrymis suorum sepulta fuit.

Anno Dominicæ Nativitatis prænotato Fridericus Imperator circa Festum Pentecostes, cum multis Regni Principibus & magno exercitu pugnatorum rursus intravit Italiam ad coercendam, & debellandam Longobardorum rebellem contumacemque superbiam. Et in primis Brixiam civitatem Episcopalem in Mediolanensi Provincia constitutam obsidione cingens expugnavit, & cœpit, simul & in circuitu oppida, castellaque multa & munitiones Longobardorum plures in deditionem accipiens, compulsi obedire. Postea movens exercitum quinquaginta millium pugnatorum ad Mediolanensem civitatem, obsidionem ejus ordinat, & eam per multos dies fortiter impugnat. verum posteaquam se Mediolanenses arctâ se circumquaque vallatos obsidione cernerent, & auxilium à nemine sperarent, consilio habito urbem Cæsari tradiderunt. Urbe captâ Imperator Mediolanensibus annum centum sive tributum sibi solvendum imposuit: & majorem partem exercitus in patriam remisit. Ipse autem cum sufficienti militia, positus in urbibus præsidijs, ne quid novi tumultus confurgeret, ibi remansit.

Anno etiam Domini prænotato Gotfridus Abbas Monasterij sancti Jacobi prope Moguntiam, Burchardus S. Petri extra muros Præpositus, & major, sed non sanior, pars civium, unâ cum universo ferme Clero Moguntinæ civitatis, Arnoldum Archiepiscopum suum nimis exosum habentes, gravissimam in illum persecutionem suscitârunt, multas contra eum querelas Imperatori deferentes. Soli creopolæ homines, id est macellarij carnificidæ partes Archiepiscopi sequentes tuebantur cum quibusdam civibus, qui sanum & rectum sapiebant. Qui postea pro eorum in Pontificem benevolentia non paucis ab Imperatore privilegijs donati sunt.

MCLIX.

Anno Manegoldi Abbatis II. Fridericus Imperator adhuc in Lombardia cum exercitu positus Cremam urbem munitissimam per menses septem continuâ obsidione vallavit, tandemque in deditionem accepit pro vita civium intervenientibus Rege Bohemorum, Lupoldo quoque Austria

Tertio ad terram sanctam profecta, ibidem moritur.

Imperator Lombardiam devastat.

Mediolanum ab Imperatore capitur.

Conspiratio contra Archiepiscopum Moguntinum.

Crema Lombardiae urbs capitur.

Austria Duce, Einhardo Episcopo Bambergense, Ottone Palatino in Witelbach, & Reinaldo Cancellario, postea ut dicemus, Colonicensem Archiepiscopo.

Conspirantes Archiepiscopum Moguntinum invadunt.

Eodem anno Moguntinensium Archiepiscopus Arnoldus in eadem civitate post Festum S. Remigij Episcopi, Synodum ex more cum suis Clericis celebravit. Et ecce, conspirantes in unum adversarij ejus, manu armata Synodum ingrediuntur, animo & intentione ipsum interficiendi Pontificem. Comites autem & familiares, qui cum eo fuerunt praesentes, fortiter pro suo Domino stantes, arma confestim arripiunt, & latrones illos nequissimos turpiter fugere compellunt. Qua de causa ipse Arnoldus Archiepiscopus circa Festum Omnium Sanctorum Lombardiam petit, Imperatori querimoniam facturus; quem & ipsi adversarij ejus non segniter mox sequebantur gratia non minus inculpandi Pontificem quam ab ipso accusandi. Imperator auditis ambarum partium querelis, pacem habere praecipit, donec in patriam reversus, omnem causam qua inter eos vertebatur iudicio Principum debite queat inquirere.

Fridericus Archiepiscopus Colonicensis moritur.

Anno praenotato Fridericus ejus nominis II. Colonicensis Ecclesiae Archiepiscopus, de cujus ordinatione diximus tempore Harvivi Abbatis, anno septimo & quinquagesimo supra centesimum atque millesimum; qui Imperatorem fuerat secutus in Longobardiam, ibidem mortuus est. Cujus corpus in patriam relatum a suis in quodam Aldenburgenfi Monasterio sepultum est.

Reynaldus fit Archiepiscopus Colonicensis.

Post mortem Archiepiscopi Friderici memorati Clerus populisque Colonicensis in unum convenientes Reynaldum Imperatoris Cancellarium virum insignem sibi Pontificem unanimi consensu delegerunt missaque legatione in Lombardiam ad Imperatorem electum sibi destinari Archiepiscopum postulabant. Gavissus Imperator quod locum honoris ei deferendi reperisset, grato postulantibus animo concessit. Nec multo post Reynaldus accepta Imperatoris licentia, fines Lombardorum egreditur: veniensque ad Coloniā ut Archiepiscopus susceptus est: negotisque Archiepiscopatus breviter discussis, cum 300. equitibus ad Imperatorem redijt.

Monasterium in Rebdorff fundatur.

Anno etiam praenotato Conradus Episcopus Eichstatis in Bavaria locum quendam sub Castello suo propè memoratam civitatem quam Dryopolim graecitantes moderni nuncupant, ab Imperatore primo Friderico precibus obtinuit: in quo Praeposituram Canonorum secundum Regulam S. Augustini viventium constituit, in qua & mortuus postea sepultus fuit. Deinde Gebhardus quidam Comes de Hisberg ipsum Monasterium a Conrado Pontifice inceptum perficiens magnifice dotavit & similiter in eo sepultus fuit. In quo Cœnobio fratres hodie vivunt Regulares de observantia nuncupati Windeshemensi Omnipotenti Deo sine intermissione famulantes. Hujus nomen Monasterij Rebdorff ab incolis terrae vocatum est.

Eodem anno cum Adrianus Papa IV. Fridericum Imperatorem propter legitimae uxoris repudium saepius monuisset, ut eam reciperet, & illicitè super inductam Burgundiae Principis filiam, quam nuper acceperat, sicut diximus supra, dimitteret: sed monentis scripta contemneret:

neret: statuit eum in proximo Pontificum Concilio Patrum comuni sententia anathematis vinculo alligare. Quod Imperatorem minimè latuit: quamvis dissimulaverit. Verùm priusquam tempus adveniret præfiniti Concilij Adrianus Papa moritur in mense Octobri: & Romæ in Ecclesia S. Petri sepelitur. Post cujus mortem, magna in Ecclesia Dei turbatio facta fuit. Cardinales inter se parum consentientes magnum scandalum populo Dei suscitârunt. E quibus duo & viginti Rolandum Cancellarium Romanæ Sedis elegerunt: qui Alexander tertius in sua obedientia dictus, præfuit annis ferme duobus & viginti, & ab omnibus verè Catholicis viris pro indubitato Pontifice habitus est, vir certè laudabilis conversationis, & in agendis rebus prudentissimus. Contra quem tres profani Cardinales Octavianum quandam in Romanum Pontificem eligentes victorem quartum nuncupârunt. Qui confugit ad Imperatorem Fridericum, & ab eo susceptus honorificè pro vero Christi Vicario perniciosum schisma peperit, & nutrit. Quo mortuo, primò Paschalem, post Calixtum, ac deinde Innocentium in summos Pontifices imò in idola creavit, qui omnes in sua pertinacia & execratione unus post alium turpiter perierunt è medio sublati.

MCLX.

Anno Manegoldi Abbatis tertio, indictione Romanorum octavâ Imperatori Friderico Alexander Papa per literas & nuntios electionem suam probavit canonicè fuisse celebratam, rogans & contestans eum per districtum DEI iudicium, imò per illud quod in coronatione sua Romanæ Ecclesiæ fecerat juramentum, ne Schismaticis manum porrigeret, nec Victori favorem impenderet. Concilio itaque suorum habito Imperator diem conveniendi apud Ticinum Lombardiæ oppidum, quod nunc Papiam appellant, in octavas Epiphaniæ Domini statuit, ad quam Alexandrum Papam similiter, & ejus Antilogum victorem pro disceptionis inter eos causa examinanda, per literas & nuntios vocavit. Adveniente autem die mensis Januarij tertiâ decimâ, quam Cæsar pro Concilio statuerat, Victor cum suis Episcopis & Cardinalibus affuit: sed Alexander sibi tutum inimicis credere non iudicans, comparere cum suis recusavit. Unde Cæsar Victori in Concilio præsentem honorem summi Pontificatus detulit, Alexandrum verò non auditum sed absentem condemnavit. Missis denique per totum ferè Germaniam Imperialibus litteris cunctis mandavit Victorem suum ut verum Papam suscipere; Alexandrum verò tanquam Schismaticum & condemnatum à sancta Ecclesia refuse. Arnoldus autem Ecclesiæ Moguntinæ Archiepiscopus memorato Concilio apud Ticinum peracto de licentia Imperatoris ad Moguntiam reversus est. Nec diu postea cum in die Nativitatis B. Joannis Bapte cum paucis servitoribus causâ orationis ad Monasterium S. Jacobi Apostoli, quod juxta muros civitatis in colle situm est, nihil mali suspicatus exivisset, Godfridus ejusdem loci Abbas & Burchardus Præpositus S. Petri unâ cum reliquis conspirationis eorum socijs latentes sicarios atque latrones, quos conduxerant, de insidijs emiserunt: in mortem Pontificis jam antè preparados. Qui facto in eum impetu crudeliter occiderunt in Ecclesia ejusdem Monasterij orantem. Cæde præcâ sceleris authores mox se præcipiti cursu in civitatem receperunt: expectantibus illos principibus con-

videtur
Alexander
fit Papa ter-
tius.

Contra Pa-
pam alius
eligitur.

Imperator
Papas vo-
cat ad au-
dientiam.

Imperator
Papas vo-
cat ad au-
dientiam.

Cæsar Vi-
ctorem ut
Papam su-
scipit.

Arnoldus
Moguntinæ
Archiepisc.
à civibus
occiditur.

Cœnobium
S. Jacobi
combustum
destruitur.

jurationis ad valvas civitatis. Et hunc finem Archipræſul bonus accepit: Comites verò & miniſteriales interempti Pontificis adjuvantibus ſe creopolis Monasterium S. Jacobi, fugatis Monachis, ingreſſi ſpoliaverunt diripientes quidquid poterant invenire. Ac poſtremo immittentes ignem in Eccleſiam cum omnibus habitationibus Monachorum in favillam illam redegerunt. Abbas verò Godfridus cum reliquis impietatis ſuæ complicibus in civitate manebat, ſcleris immaniſſimi conſcientiam habens ſauciatam. Monasterium itaq; S. Jacobi funditus deſtructum eſt, & per annos quatuordecim ſine Monachis ſine habitatore & ſine laudibus divinis deſolatam permanſit. Verùm quemadmodum authores hujus ſcleris ab Imperatore puniti fuerint poſtea dicemus.

Contra
ſc. ſc.

Post Arnoldi Præſulis crudeliſſimam mortem Clerus populūque Moguntinus Rudolphum filium Conradi Ducis de Zeringen in Archiepiſcopum Moguntinæ Metropolis elegerunt, immemores juramentorum quibus ſe Imperatori ante triennium obligaverant, quòd mortuo Arnoldo, nullum ſine Cæſaris conſenſu Pontificem deberent eligere. Rudolphus igitur à conventu malignantium electus, conſilio ſuorum perſuaſus cogitabat ſibi Imperatorem placare muneribus, ſed minus habens, unde ſuo Eccleſiam ſpoliavit ornatu. Erat in Eccleſia majori Moguntina aurea Crux pretioſiſſima, quam olim temporibus Imperatoris Ottonis tertij Willegiſus æternâ memoriâ celebrandus Archiepiſcūl ad Dei honorem & Eccleſiæ ſuæ ornatum mandaverat fabricari: cujus patibulum erat cypreſſinum laminis aureis, & pretioſis lapidibus deſuper opertum & circumductum. Imago autem Crucifixi magna erat de auro puriſſimo habens libras auri pondo ſexcentas quemadmodum demonſtrabat verſiculus in ea ſculptus hujus tenoris:

Anrea crux
de librari
pondere in
Moguntia
fuit.

Auri ſexcentas tenet hæc crux aurea libras.

Contra
ſc. ſc.

Hujus pretioſiſſimæ imaginis alterum pedem olim abſtulit Marcolphus Archiepiſcopus, & cum eo Romani Pontificis favorem ſibi comparaverat ſimul & pallium Archiepiſcopatus: alterum verò diripuerat Arnoldus memoratus præſul, & cum eo apparatus conduxit exercitus contra Hermannum Comitem Palatinum. Torum quod reliquum fuit Rudolphus iſte de Moguntinensium conſenſu abſtulit, cum eo placaturus Imperatorem Fridericum adhuc in Lombardia conſtitutum accedens, negotium pro ut potuit melius propoſuit. Verùm ſperatus ab Imperatore atque contemptus triſtis quidem abiit, ſed aurum in ſuos uſus expendens Eccleſiæ non reſtituit. Interea verò quo Rudolphus in Lombardiam proficiſcitur, Conradus ex Ducibus Suevorum Comes Palatinus Rheni frater Imperatoris in Archiepiſcopum Moguntinum, quendam nobilem virum nomine Chriſtianum conſtituit: & revertentem ab Italia Rudolphum de patria fugavit. Imperator autem reſutatis ambobus Rudolpho ſcilicet, atque Chriſtiano III. in Archiepiſcopum ſubſtituit Conradum fratrem Ottonis Palatini Comitum de Witelinsbach, ut ſuo poſt hæc ordine plenius dicetur.

Hæreſis
pauperum
de Lugdu-
no incipit.

His temporibus fuit quidam civis Lugdunenſis in Gallia dives, qui venditis omnibus, & in uſus pauperum diſtributis Evangelicam proficebatur inopiam. Libros tamen ſacræ Scripturæ maximè novi Teſtamenti, prius ſibi in linguam Gallicam fecit transferri: quos male intel- ligens,

ligens, & perniciosè in angulis prædicans, hæresin novam & detestandam suscitavit. Nam propriâ sibi auctoritate officium usurpans Apostolorum tam per se quàm per suos in errore complices multos fictâ humilitate suis erroribus implicavit. Romanum Pontificem, Episcopos, ceterosque Ecclesiarum Prælatos tanquam Phariseos contemnebat: eorumque constitutiones ac mandata spernenda prædicabat. In brevi tempore plurimos seduxit, quos pauperes de Lugduno vulgus nuncupavit. Quoties admonebantur, ut ab errore pernicioso respicerent, dicebant: Deo magis obedire nos oportet, quàm hominibus. Contumaciter tandem in suis erroribus persistentes ab Ecclesia sancta iustâ severitate condemnati sunt: & vinculo perpetuæ excommunicationis innodati. Postremò cum nec sic ad pœnitentiam ab errore suo vellent emolliri, ut pertinaces, & dæmonum vasa ignibus cremati sunt: Et licèt multi eorum ignibus incensi perierint: error tamen eorum tot millia hominum infecit, ut vix magno labore, & per multum tempus vix tandem potuerint extirpari: verumtamen hujus erroris reliquæ, necdum ex toto sunt extinctæ, sed in Bœmiam translatae videntur.

Anno Manegoldi prænotato S. Hildegardis Monialium nostri Ordinis Præposita in monte D. Ruperti juxta Bingios divini spiritûs impulsâ justificationibus Cœnobium suum cum bono testimonio egreditur, & per certa loca sibi divinitus ostensa discurrens verbum Domini pluribus ad quos missa fuerat, prædicavit. Añunciabat enim mortalibus citò ventura pericula, nisi à peccatorum suorum contagione cessarent. Fuit in civitate Trevirorum personaliter, in Colonia quoque & Moguntia, & in alijs locis permultis futura quædam annuncians, sibi ostensa. Missa denique à Spiritu Sancto in Sueviam, cum plura audisset bona de sancta Congregatione hujus Monasterij Hirsaugiensis præterire non voluit: sed locum hunc & in eo famulantes Domino personaliter visitavit. Quam Manegoldus Abbas cum universo fratrum Conventu summa cum devotione suscipiens, ultra quàm dici potuit lætatus, quod illam videre in Cœnobio suo præsentem meruit, quam Dei Spiritus tot charismatum benedictionibus adimplevit. At illa post consuetas ad Dominum orationes factas, in mediòque fratrum sedens adventûs sui causam luculenter aperuit, & quòd non venerit auctoritate propriâ, sed imperio jussâ divino referavit. Loquente in ea Spiritu S. sermonem ignitum, facta sunt corda fratrum subito in divino amore flammantia: quoniam qui verbum dicenti foris contulit, auditorum mentes intus fortiter inflammavit. Inter cætera sermonis sui alloquia spiritu procul dubio illustrata divino, tribulationem fratribus prænuñciavit in proximo futuram, nisi cautè ambularent, dicens: *Lux divina negligentias filiorum suorum valde odit, & detestatur, quia nemo rectè servit Deo, qui spiritum torporis & negligentie non penitus à corde suo repellit. Et ideo dicit vobis lux illa quæ omnia potest. Considerate semitas vestras, & nolite declinare à via recta, quoniam expetivit vos Satanas ad tentandum: & nisi cautè ambulaveritis in timore Domini citò & velociter suscitabit vobis gravem in medio vestri perturbationem.* Dixit & salutatis fratribus ivit, quo Dei vocabatur spiritu. Et ecce anno sequenti suscitavit malitia diaboli tribulationem quam prædixerat Fratribus. Ab Hirsaugia digrediens sponsa Christi religiosissima Hildegardis ad Cœnobium Zvvifaltense nostri Ordinis

Hæc hæresis condemnata.

S. Hildegardis verbum Dei prædicat.

S. Hildegardis venit in Hirsaugiam.

Diffensio. nem futuram prædixit.

proficiſcitur, & tam Monachis quàm Virginibus Chriſti tunc ibidem commorantibus verbum à Domino ſibi commiſſum fideliter annuncia- vit. In multis quoque Sueviæ Monafterijs & locis viam Domini ſub bre- vitate ſermonis in veritate docuit: integritatem prædicationis ſuæ mira- culorum oſtentione comprobavit, & multos ad melioris vitæ ſemitam revocavit.

Imperator
cum ſuo
Antipapa
excomuni-
catur.

Item anno prænotato Fridericus Imperator adhuc in Italia con- ſtitutus pro Victore ſuo Antipapa verum Pontificem Alexandrum III. perſequitur, & omnem Eccleſiæ ditionem occupavit. Papa verò Alexander metuens à facie ejus declinavit in Galliam: convocatoque in Claro-monte Concilio, Fridericum Imperatorem cum ſuo Pontifice & cunctis eorum fautoribus anathematis & excommunicationis vinculo innodavit.

MCLXI.

Henricus
fit Episco-
pus Herbi-
polenſis.

Anno Manegoldi Abbatis IV. mortuus eſt Gebehardus Herbipo- lenſis Epicoſopus: cui electione Canonicorum ſucceſſit Henricus ejus no- minis II. & præfuit aſis ſex, menſe uno, diebus quatuordecim: qui mox ab Imperatore Friderico vocatus in Lombardiam cum certis mili- tibus in auxilium proficiſcitur. Eodem anno gravis diſſenſio inter Ma- negoldum Abbatem & Conventum hujus Monafterij diabolo inſtigante fuit exorta: quam anno præcedente S. Hildegardis, cum eſſet iſthic, prænuſciavit, ſicut jam ante diximus non ſine turbatione & ſcandalo multorum. Cujus quidem diſſenſionis, & diſcordiæ materia iſta fuit: Videbatur tam homini quàm fratribus penè cunctis quòd Manegoldus nimis liberâ & amplâ uteretur in omnibus poteſtate, quòdque eorum conſilia contra normâ Monachiæ institutionis parvi penderet: & fami- liaribus ſuis pluſquam oportuerat condeſcendens, pacem confunderet. Unde cum ſuper his & alijs quibus fratres gravabantur, crebrius mone- retur à Senioribus cum debita humilitate ſe nihil aut parum emmendare videretur, major quotidie ſeipſâ turbatio coaluit. Contigit autem die quâdam in abſentia Manegoldi Abbatis unum è familiaribus ſuis quid- piam agere perperam contra communem Monafterij profectum & utili- tatem. Quod videns quidam è fratribus, malè operantem verbis cor- ripuit, qui furore ſuccenſus pugno monentem percutiens in terram eli- ſit. Motus hinc Prior ſimul & Conventus percufforem retruſerunt in carcerem, quod uſque adeo Abbati, cum didiciſſet factum, diſplicuit, ut reſerſus ad Monafterium, mox ſervum de carcere liberaverit, reponens in locum fratrem, quem ille percuffit. Factum eſt igitur ut parva ſcintilla incendium grande produceret, & inchoata ſemel diſſenſio, quotidie ſu- meret augmentum. Nam quidquid Abbas vel dixit vel egit fratribus di- ſplicuit, & ſibi in contumeliam fieri exiſtimabant. Pari ſuſpicionem Paſtor cum ovibus laborabat, erátque inter eos nuſquam tuta fides, ſed etiam in pace, nulla pacis fiducia. Cernens autem Abbas Manegoldus quod Fra- tres nullâ poſſet ratione ad concordiam reducere: ut propriam non im- pediret ſalutem, deliberavit Abbatiam reſignare. Verùm ne oculos di- viniæ majeſtatis inconſultè cedendo offenderet, per literas & nuntium de- ſuper conſilium S. Hildegardis ſtatuit requirendũ. Scripſit ergo episto- lam ei, hunc tenorem ſermonis continentem.

Inter Ab-
batem &
Conventũ
diſcordia.

Monetur
Abbas à ſe-
nioribus.

Ex parvis
cauſis tur-
bationes
magne.

Sanctif-

Sanctissime Domine ac Matri venerande sue Hildegardi, Manegoldus Abbas indignus de Hirsaugia orationem cum obsequio. Audi vi quidem & apud Cyrenem quandam aquarum venam vino effluere. Et te scio, & expertus sum apud Alemannos bona Mater ingredientium & egredientium venam virtutum atque sinum specierum rebus sicut pupillam visui esse. Hauris enim o Domina mea, & effundis, informas & specificas: practiciisque in theoriam vis & motus existis. Ea propter mihi impetus fuit, & diu est diligere te, honorare te, mirari te, fervire tibi tuisque & in omnibus verbo & opere tuus esse atq; tuarum orationibus in quantum mihi fas est, & obsequijs. Rogo te mea mater & Domina memento mei in tuis sanctissimis orationibus, dilige humile te diligentem, recognosce te in Christo reverentem, & literas mihi ad interrogata rescribe, in Deo rogata. Vale cum tuis omnibus. His Manegoldi literis D. Sponsa Christi susceptis, atque commissis ab eo nuncijs latori auditis, more suo ad secretas orationes se contulit, & divini susurri gratiam cum summa devotione imploravit. Et ecce in visione Domini sancto docetur a spiritu, quid respondere ad interrogata debeat: & ecce omnia quae fuerunt in corde Manegoldi Abbatis nubila turbationis sponsae suae Dominus clare manifestat. Divinitus itaque dulciter informata hujuscemodi epistolam rescripsit.

O Dulcissime Pater, & in amore Christi frater. Ollam video circumdatam tam magna claritate, ut vix videre possim si olla sit. Sed & ibi video aliquantulum amari gustus contritum tamen magna contentione, & postea turbationem, qui tamen ad premium Dei destinatur. Vigila ergo strenue, quia causa populi in moribus hoc tempore talia postulat. O mitissime Pater ego paupercula femina in vera luce non video, ut omnino de officio tuo movearis. Memorare autem quia homo es in terra, & ne valde timeas: quoniam Deus in te diversa non requirit. Tu enim in praesentia Dei es sicut fumus myrrhae & thuris. Unde mons Sion querit, ut sis esca in domo Jacob. Sed si quis columnam, quae totam domum sustentat absciderit, domum dejicit. Quapropter septem fenestras prospice considerans ubi accipiter veniat, & cave ne ille te decipiat. Pasce ergo oves tuas in mansuetudine correptionis, quia dies salutis a te non fugit, & nondum cinis eris. Respice in eum, qui mori pro ovibus suis non dubitavit, & tuis quoque vitae speculum esto in speculo vitae. Vale.

Has Manegoldus Abbas de sancta Virgine literas cum recepisset animo confortatus est, & ejus consilio humiliter acquiescens, quantum potuit mansuetudine ac lenitate mentes fratrum sauciatas lenire simul & revocare in concordiam sollicitate curavit. Nec fecellit eum ad Christi Sponsam semel mente concepta fiducia: cujus orationibus sanctis pax fuit constituta dissentientibus. Denique Prior & Conventus magnam in orationibus & consilij D. Sponsae Christi Hildegardis spem habentes & confidentiam, epistolam ad eam simili devotione destinavere subjectam.

Domina Hildegardi ad edificationem divinitus electa. Monachorum grex pauper & pusillus in Hirsaugia, sic divina pietate adornari, ut noverit humiles Christi in tribulatione consolari. Benedicta gloria Domini, quae de excelso solio suo mirabili & inusitato ordine prospexit, dum tantum lumen gratiae suae mundo per vos illucescere voluit. Inde omnes Ecclesiae filij jucundantur, sed praecipue nos qui spirituales novae exultationis luce perfundimur: dum in merore, quem pro defectu nostri Ordinis toleramus, divina consolatione per vos laetificari speramus. Quae igitur sint, quae sumam nobis sollicitudinem

Divinum
ab ea re-
sponsum
petit.

Exemplar
epistolae
S. Hilde-
gard. ad
Manegold.

Exemplar
epistolae
fratrum ad
S. Hilde-
gard.

dinem pariunt, maximeq; mentes noſtras remordent, paucis animadvertit. Deo teſte, Domino noſtro Abbati in nullo detrahimus, quem tamen paterna lenitatis per multa nobis immemorem, & quibuſdam familiaribus ſuis laxius indulgentem, liber à quoque poteſtate in omnibus immoderatiùs utentem ingeniſimus. Siquidem maximis calumnijs & infamijs opinionem noſtram ſuper hoc lacerati perpendimus. Et præcipuè pro lacrymabili diſcordia, pridem inter nos orta, & nihilominus inter ipſum Abbatem noſtrum & Priorem nuper commota Religionem noſtram quàm maximè contemptui à ſecularibus haberi deſtemus. Quapropter incerti, quid agamus, ut veſtris orationibus divina voluntas nobis aliquatenus ſuper his eluceſcat, humillimè imploramus. Quod ſi literis conſolatorijs, quid potiſſimùm Deo in his ſit placitum, per vos certificari meruerimus, id quod ſolū poſſumus, veſtraq; charitati gratiſſimum fore ſcimus, precum noſtrarū remuneratōni huic beneficio rependere ſemper ſtudebimus. Valete feliciter. Ad haſ Fratrum Hirfaugienſium literas venerabilis Chriſti Sponſa, quid eſſet divinæ voluntatis præceptum informata per revelationem divinitus, epiſtolam eis hanc formam continentem remiſit: *Serena lux dicit! O plangens ovile, & ornatum in ſigno ligatura obedientiæ. Eſto ſtabile in tuis cogitationibus, & deſideria tua anhelent ad amorem Dei. Tu ergo considera ubi ſit proſperitas vel adverſitas. Audi meſuram vallium; valles interdum vident, & florent de voce cæli & calore ſolis, & interdum aſcunt & deſiciunt in vicifſitudine tempeſtatum. Sed tamen valles iſtas, quæ propter diverſitatem tempeſtatum aliquando pulchritudinem ſuam perdunt, non habeo omninò in tali oblivione quaſi à modo in pulchritudinem ſuam non reſurgant. Sic etiam non obliſcar loci huius, in quo tu ſtas, quia ſapientia non carebit in eo materia ſanctitatis, ut ipſe primum in rectitudine proceſſit. Tu autem eſto lucidum ovile, in victoria concultans vitia, quæ in inquieto tempore concutiunt te, & non erubeſce, quod te propter mala operatua accuſes, quoniam Deus omnia vulnera in pœnitentia ungit & tergit. Sed tamen vivens oculus notavit præteritam cauſam in dolore illo, quo tu commotus es in contumacia Superiorum Prælatorum tuorum, quia dulcedo noſcentis matris ſcilicet miſericordiæ ſubtrac̄ta fuit à quibuſdam ovibus tuis in culpa jactantibus, quæ non rectè dijudicate ſunt, in pœna quam habuerunt in pœnitentia ſua. Incongrua pluvia facit terram aridam, ſic homo qui peccaverit, ſi non habuerit illum, qui cum ungit, protinus in deſperationem fugit, & aſcendit; quoniam nulla medicina exhibetur ei: ſecundum quod ipſe ſuſtinere poteſt à Medico. Nunc autem autem chari filij audite vocem viventis lucis. Apprehendite miſericordiam, quæ non ex vobis orta, ſed quæ ex Deo venit. Et ideo non abſtrahite eam ab illis, quibus impendenda eſt. Retrahite ergo illos in ſanctam animarum ſuarum, & nolite venenum dare infirmantibus, quod eſt peccantem confortare in concepta malitia ſua.*

Exemplar
epiſtolæ
S. Hildegard ad
Hirfaugienſes.

Ad pacem
cum Abbatibus
redeunt.

Postea verò quàm fratres haſ à B. Hildegarde literas ſuſcepſerunt, non parùm in Domino gaviſi ſunt, & mentibus compuncti de pace inter ſe tractare unanimiter cœperunt. Manegoldus quoque Abbas monita virginis ſecutus, omnem de corde amaritudinem expulit, & ſe Patrem filij juxta Regulam deinceps pientiſſimum pro viribus exhibiturum in omnibus repromiſit. Unde fratres dulcedine verborum ejus compuncti ſe ut humiles, & obediētes Patri ſubjectos perſtare in cunctis pollicentur. Per miſericordiam itaque Omnipotentis Dei, & orationes S. Hildegardis pax inter diſſidentes reformata eſt, & finis optatus turbationi impoſitus.

His

His temporibus Imperatore adhuc in Lombardia constituto, Mediolanenses juramentorum immemores, fidéque simul, & conditionibus fractis, denuò rebellare præsumunt. Nam oratores quos Imperator Mediolanum pro tributo annuo, quod promiserant, exigendo destinaverat, contumelijs affectos de civitate satis injuriosè projecerunt, omnem Imperatori & censum, & obedientiam, vel subjectionem temerè, & contumaciter negantes. Quibus Imperator auditis graviter commotus est, & nihil aliud quàm interitum Mediolanensium cogitabat. Ad consilium tamen Principum uxorem suam Agnetem filiam Principis Burgundiæ, ut bene notam, simul & gratam civibus Mediolanum pro pace firmanda, cum literis, quibus monebat illos juramentorum esse debere memores, destinavit. Quæ ad Mediolanum ut pervenit, sine honore à civibus fuit suscepta, & multis afflictâ injurijs. Convenientes enim majores natu, & maximum quod contra Imperatorem habebant odium palàm volentes ostendere Imperatricem mula transversâ sessione imposuerunt, faciem ejus ad posteriora bestię retorquentes, datâq; in manibus sedentis caudâ bruti pro fræno per medium civitatis eam flentem & lacrymantem irridentes & subsannantes cum maxima confusione & ignominia circumducebant, & postea sic in mula sedentem de civitate ejecerunt: familiares quoque ejus pari contumeliâ affectos, flagellis cæciderunt. Reversa tandem ad Cæsarem Imperatrix coram multitudine Principum in castris eventum rei præstolantium injuriarum suarum historiam lacrymando exposuit, & quantas à Mediolanensibus fuerit contumelias perpeßâ, declaravit. Unde nimium irati sunt Principes Regni, qui aderant omnes, & unanimi consensu belli perseverantiam statuerunt in hostes. Cæsar enim uxoris suæ contumeliam graviter ferens per Dei potentiam coram optimatibus jurejurando firmavit ad Germaniam se nunquam reversurum, nisi prius Mediolanum funditus evertisset, quod etiã postea factum est.

MCLXII.

Anno Manegoldi Abbatis V. Indictione Roman. X. Fridericus Imperator cum exercitu in Lombardia constitutus quosdam Moguntię Francorum Metropolis optimates atque Prælatos ad se vocari fecit: cum quibus consilium habuit, atque tractatum super ordinatione statûs ejusdem Ecclesiæ simul & Præsulis. Abrogato igitur Rudolpho & spreto Christiano, quos supra diximus; alterum à Clero & populo Moguntino, alterum verò per Conradum Rheni Palatinum Comitem promotus, Imperator Moguntinensibus Archiepiscopum designavit fratrem Ottonis Comitis Palatini de Witelinsbach virum strenuum, qui annis præfuit quinque tantum.

Eodem anno Mediolanum Longobardorum Metropolis à Friderico Imperatore primo expugnata & capta est, atque sicut prius juraverat funditus destructa, muros namque ipsius civitatis per circuitum in gyro cum turribus omnes dejecit, ædes domos & cuncta ædificia, præter Sanctorum Ecclesijs, igne succendit, destruxit & in pulverem redegit, ac solo æquavit, & ad perpetuam hujus victoriæ memoriam aratrum per medium urbis in modum Crucis circumduci diutius præcepit, & saltem super in modum sementis spargi mandavit. Omnem civium substantiam

mili-

Mediola-
nenses con-
tra Impe-
ratorem re-
calcitrant.

Imperatrix
quomodo
illusa.

Imperatrix
conqueri-
tur contu-
melias.

Mediolanū
funditus e-
vertitur.

militibus in prædam concessit. Optimates verò civitatis, Principesque factionum, & qui contumeliarum in Reginam fuerunt auctores primò ficus ex posterioribus asinorum compulit fugendo comedere, ac deinde omnes laqueo fecit suspendi. Reliquum populum extra urbem decimo milliario partim habitare compulit, partim exules in Germaniæ diversa loca destinavit.

Corpora
triu B. Ma-
goru trans-
feruntur
Coloniam.

Sanctorum Reliquias repertas inter Principes distribuit, & quasi pro stipendio militiæ singulis postulantibus singulas concessit. Inter quos Reinoldus Colonienſium Archiepiſcopus corpora Sanctorum trium Magorum, qui olim primi ex gentibus Filium Dei hominem factum in cunis adoraverunt, ſuis precibus ab Imperatore obtinuit, & Coloniam transferens in majori ſua Eccleſia cum ſumma reverentia collocavit.

Pifani &
Brixienſes
Imperatori
jurant ob-
ſequium.

Eodem quoque anno deſtructo Mediolano Imperator cum uxore & Principibus ſuis Papiæ Dominicum Paſcha celebravit. Secundâ feriâ poſt Dominicam Reſurrectionis Piſanorum Legati venerunt ad Imperatorem cum literis, & mandatis ſe, & ſua omnia, civitatem Piſanam cives & dominia ſua cuncta ejus ditioni humillimè ſubjicientes: Inſuper cum juramento Cæſari promiſerunt, auxilia ſe ſaturos in Apuliam, Calabriam, Siciliam, Sardiniam & Corſicam ac deinde contra Græcos & Conſtaninopolim. Idem Brixienſes Imperatori tertîâ feriâ ſponſancâ ſimiliter voluntate ſe facturos juraverunt.

Conventus
ſit Impera-
toris &
Galli.

Anno etiam prænotato Ludovicus Gallorum Rex oratores ſuos cum literis miſit ad Imperatorem qui rogarent illum, quatenus diem conveniendi, & locum ſtatuere negotio aptum, ſimul & ambobus acceſſu congruum ad conſultandum pro pace totius Eccleſiæ, que hæud parum ex ſchiſmate duorum Pontificum videbatur conturbari. Annuit Cæſar, diem & locum conveniendi ſtatuit ad feſtum Decollationis S. Joannis Baptiſtæ in municipio quodam Leona dictum, juxta Saonam fluvium in Diœceſi Biſuntina Burgundiæ. Convenerunt ergo Imperator Fridericus cum Victore ſuo: & Rex Ludovicus cum Papa Alexandro III. in die S. Joannis decollati ad locum præſinitum tentoria figentes, alter ab iſta parte Saonæ fluminis, alter verò ab altera: & ſibi per internuntios mutuò loquebantur. Verùm Papa metuens Cæſaris inſidias in proximo quodam Caſtello Regis Ludovici Gallorum permiſſione manebat. Aderant ex Germania Lombardia & Gallia plures Epifcopi, & multa fuerunt inter diſſidentes pro pace tractata: quamvis concordiæ nullus ſequabatur effectus. Rex etenim Gallorum cum ſuis Alexandrum ut verum Romanæ Sedis Pontificem venerabatur. Fridericus autem Imperator cum Epifcoporum, Abbatum, & Principum copioſa frequentia Victorem ſuum Papam univerſalem nominabat. Unde rebus in turbatione poſitis ſine concordia pacis ab invicem diſcedunt.

Rex Daniæ
Regni co-
ronam ab
Imperio
ſuſcepit.

Eodem quoque anno Waldemarum Rex Danorum ſe Romano- rum Imperio jure ſciens ſubjectum, ad Imperatorem Fridericum venit in Lombardiam & flexis in terram genibus coronam Regni Daniæ de manibus illius ſuſcepit. Tributum ſolvit, & feudalem ſubjectionem, & fidelitatem Imperio ex more antiquo juravit: exemplo magni Regis quondam Danorum qui Lothario Imperatori ſecundo in Conventu Princi-

Principum apud Halberstat in Saxonia celebrato subjectum se recognovit, sicut anno Volmari xiv. diximus.

MCLXIII.

Anno Manegoldi Abbatis sexto Imperator tandem aliquando rebus in Longobardia compositis ad Germaniam nostram cum certis Principibus revertitur: reliquis ad praesidium & defensionem suorum dimissis in Italia. Veniensque in patriam festum Resurrectionis Dominicæ in Wormatia celebravit. Unde ad Moguntiam descendens ad Octavas videlicet Paschæ Curiam solemnem habuit, & causam simul & auctores necis Arnoldi Archiepiscopi Moguntinensium, de quo supra diximus, diligentissimè inquisivit. Cives autem Moguntini audientes reditum Cæsaris de Longobardia, quotquot contra Episcopum conspiraverunt, magno terrore percussi sunt: & penè omnes (paucis de inferioribus exceptis) ne comprehenderentur de civitate clam & publicè fugiendo recesserunt. Unus quidem solus de tanta multitudine sceleratorum inventus & captus nomine Beringerus coram Imperatore adducitur, & acceptâ sententiâ capite truncatur, cæteris omnibus, ut dictum est, effugientibus. Porro Godefridus Abbas sancti Jacobi unus ex principibus conjuratæ necis in Archiepiscopum captus & Imperatori presentatus, jussus est se purgare de objecto scelere si posset, aut crederet se innocentem. Qui conscientia remorsu pavidus inducias octo dierum petijt ad deliberandum & impetravit. Quibus evolutis de custodia rursus ad Imperatorem ducitur, & respondere ad sibi objecta testimonia jubetur. Qui cum se nequaquam posset purgare de conjurata nece saepe dicti Archiepiscopi, decreto Imperatoris & Principum de Abbatia pulsus patriam abjurare, & extra Moguntinam recedere provinciam jubetur, sed quò abierit, in hunc diem nescitur. Monachi autem memorati Cœnobij S. Jacobi jussu Imperatoris omnes in una domo per ministeriales inclusi, videntes se in malo positos, & jam de vita omnino desperantes, alij per fenestras, alij quocunque poterant ingenio fugam captabant. Reliqui autem senes infirmi & debiles qui fugere non poterant jussu Imperatoris abire permitti sunt, in omnem terram quocunque unusquisque eorum voluisset. Et memoratus locus montis & Cœnobij S. Jacobi Monachis cum Abbate, sicut diximus, expulsis per annos 14. mansit sine habitatore desolatus & destructus, ita ut nulla in eo fierent divina obsequia. Annis tandem in desolatione 14. transactis, à Christiano Archiepiscopo Moguntino permissione Imperatoris restauratum est.

Anno prænotato Fridericus Imperator adhuc Moguntia constitutus de consilio Principum muros civitatis per gyrum in toto mandavit destrui ac funditus everti ad comprimendam insolentiam civium, & impetum reproborum, ne similia in Episcopum aliquem perpetrare de cætero præsumerent. Ac deinceps Moguntia sine muro stetit annis 37. & tunc primò iterum munitio fuit restituta. Anno etiam prænotato 4. Calendarum Junij die mortuus est S. Raffoldus ex Monacho Hirsaugiana Congregationis v. Abbas Monasterij S. Proromartyris Stephani in civitate Herbipolensi, fundator Cœnobij Monialium S. Affræ Martyris in suburbano ejusdem civitatis Orientali. Vir certè multarum in Christo virtutum de cujus institutione diximus anno Volmari 31.

M m m

His

Imperator ad Germaniam de Italia revertitur.

Cives Moguntini à conspectu Imperatoris fugiunt.

Abbas S. Jacobi de patria proscriptus.

Cœnobij S. Jacobi desolatur.

Muri Moguntinae urbis destruantur.

S. Raffoldus Abbas moritur.

Corpora
11000. Vir-
ginum Co-
loniæ repe-
riuntur.

Egbertus
Abbas
Schonau-
gient.

Cathari
hæretici
peſſimi.

Cathari
venerunt
ex Flan-
dria.

His temporibus Gerlacus Abbas Monasterij S. Archipræſulis Hiri-
berti Tuitienſis prope Coloniam divinâ revelatione admonitus multa
corpora SS. Martyrum de collegio undecim millium Virginum temporibus
Hunnorum, ut fertur, apud Coloniam pro fide Christi interemptarum,
in suburbano, quod nunc est intra urbem, fodiendo reperit: & coope-
rantibus incolis cum magna reverentia & devotione de terra elevavit.
Quorum corporum multa in sarcophagis reposita cum nominibus, & ti-
tulis suarum dignitatum fuerunt inventa, plura etiam sine aliqua in-
scriptione reperta sunt. Ex quorum numero complurium nomina,
S. Elisabeth Monialis nostri Ordinis in Schonaugia, revelatione
divinâ didicit, & per epistolas memorato Abbati Gerlaco Tuitienſi
ad interrogationes uniuscujusque ostendit. Claruit his tempori-
bus in dioceſi Trevirorum Egbertus Abbas Monasterij S. Florini Marty-
ris in Schonaugia, de cujus fundatione diximus anno Volmari Abbatis
v. vir in divinis scripturis studiosus & eruditus, & sæcularis literaturæ
non ignarus, frater S. Elisabeth Monialium Christi apud Schonaugiam
Magistræ & Abbatissæ. Qui cum Bunnensis Ecclesiæ eſſet Canonicus epi-
stolis sanctæ Sororis crebrò pulsatus mundum pro Christi amore dese-
ruit, & sub Hillino dicti Cœnobij primo Abbate sanctæ conversationis
habitum suscepit, ipſoque Hillino postea mortuo, in eum locum fratrum
electione succedere promeruit. Qui cum vir eſſet undecunque doctissi-
mus, scripsit nonnulla præclara opuscula de quibus nos vidimus subje-
cta. Adversum hæreses lib. i. In principium Evangelij Joan. lib. i. Super Missus
est Angelus. lib. i. Super Magnificat lib. i. De vita & morte S. Sororis suæ
lib. i. Meditationes de JESU & MARIA, lib. i. De laudibus nostri Salva-
ris lib. i. Sermonem quoque more antiquorum sine cicatricibus allega-
tionum lib. i. Epistolarum ad diversos lib. i. Cætera quæ scripsit ad nos
minimè venerunt.

Anno prænotato memoratus Abbas Egbertus per Clerum vocatus
ad Coloniam ad disputandum contra quosdam novos hæreticos ibidem
reperitos, qui se græco vocabulo Catharos, id est mundos muncupabant,
magnam eruditionis suæ gloriam reportavit, & hæreticos confutavit.
Fuerunt autem Catharorum hæretici perniciosissimis erroribus pleni
apud Coloniam inventi mares octo & fœminæ tres, qui de Flandriæ par-
tibus in quodam horreo prope civitatem habitabant. Qui cum latita-
rent in abditis, & neque Dominicis, neque festis Sanctorum diebus intra-
rent Ecclesiam, à circumstantibus Christianis notati, quod eſſent infi-
deles, mox comprehensi, & in civitatem perducti sunt. Inter quos ad
disputandum acutiores fuerunt Arnoldus Marſilius & Theodoricus: qui
etſi eſſent laici, latini tamen sermonis satis fuerunt periti, & divinæ scri-
pturæ voluminibus plurimum legendo intenti, nisi quod sanum scrip-
turarum pervertentes sensum ad sui erroris propositum retorquebant, quo-
rum isti fuerunt articuli:

Primus eorum fuit error, quod se Catharos, solòsque mundos &
puros ab omni peccato & iniquitate profitebantur, seque solos Christia-
nos & verè Catholicos arbitrantes ceteros omnes qui non eſſent in secta
eorum hæreticos, schismaticos & infideles Deoque odibiles prædicabant.
Romanum Pontificem, Episcopos, Ecclesiarumque Prælatos &
omnem

omnem penitus Clerum deceptores animarum & laqueos diaboli nominabant; eorumque Jurisdictionem, censuras, doctrinam, constitutiones, ritus & mores ut fatuitatem stultorum irridentes & blasphemantes contemnebant.

Omnia Sacramenta Ecclesiae spernentes subannabant, se solos fidem habere veram & rectam, se esse Dei Ecclesiam, & Spiritu Sancto plenos dogmatizabant: ceteros autem omnes mundi homines, & in aeternum damnandos.

Sacramentum Dominici Corporis & Sanguinis nihil esse dicentes, Missarum celebrationem irridebant, & execrandis nominibus appellabant; & ideo nunquam intrabant Ecclesiam, nec sermones audiebant.

Confessionem peccatorum pari temeritate ridebant, dicentes soli Deo secreta cordis vel actionis esse revelanda, & nequaquam hominibus. Unde & Indulgentias simul & poenitentiam contemnebant, allegantes illud Prophetæ: *in quacunque hora peccator ingemuerit, salvus erit, nec recordabor amplius peccatorum ejus, dicit Dominus.*

Luxuriam inter se quocumque modo vel cum quacunq; persona commissam hoc est, cum matre, cum sorore, aut cum filia, dicebant non esse peccatum, allegantes illud Apostoli: *Omnia munda mundis.* Ob id quoque se mundos, & Spiritu Sancto plenos, quidquid facerent, non peccare dicebant.

Alios quoque multos ad destructionem Christianæ fidei plenos profitebantur errores: quorum detestanda hæresis originem habuit ex facibus nefandi hominis illius Tauchelini, qui olim Antuerpiam, & omnem in circuitu regionem suo intoxicaverat veneno erroris, quem admodum anno Volmari v. supra dictum est. Quamvis enim per S. Norbertum & Fratres ejus Præmonstratensis Ordinis eadem hæresis in illa fuerit provincia pro majori parte, ut plurimum extincta, toties tamen postea diabolo seminante in diversis regionibus repullulavit, maximè in Bohemia, Thuringia, & Alfacia, ut usque in præsentem diem ejus professores minimè desint.

Itaque veniens ad Coloniam Egbertus Monachus præfatus postea Schonaugienensis Abbas, ut suo loco dicemus, disputationis publicum certamen cum prædictis hæreticis habuit anno prænotato, secundo videlicet die mensis Augusti Coloniae in conspectu totius Cleri & multorum de populo civitatis. Et licet memorati tres hæresiarchæ diabolo pleni essent in disputando acutissimi: tamen adjuvante gratiâ Christi, autoritate, ratione & exemplo per Egbertum fuerunt confusi, victi tamen superati & vi argumentorum usque adeo constricti & conclusi; quod nihil amplius poterant respondere: magno conatu omnes viri docti pro eorum conversione ad rectam fidem studiosissimè rogando, monendo, & exhortando diutiùs laborabant, sed frustra. Nullis enim autoritatibus, nullis rationibus, vel admonitionibus poterant induci, quatenus suo renuntiarent errori, sed in concepta semel hæresi pertinacissimè omnes permanserunt. Unde cum persuadere eis nemo posset ut perniciosum revocarent errorem, de Ecclesia tanquam hæretici contumaces projecti sunt: & à iudicibus ad hoc deputatis ad ignem per sententiam condemnati. Qui ducti foras extra civitatem istâ die men-

Plures alios habuerunt errores.

Egbertus confutavit hæreticos tamè in sua pertinacia durarunt.

Omnes in ignem positi conemati sunt.

Puella hæretica fal-
tat in igne.

ſis Auguſti anno præſcripto ignibus traditi ſunt, & in cinerem redacti, viri, ut diximus, octo, & fœminæ tres mortem cum exultatione ſuſcipientes. Erat inter eos juvenula una fatiſ pulchra & morigerata, ſuper quâ judices, & qui adſtabant incendio miſericordiâ moti ſunt: & cupientes eam ſalvare. ſi forſan aliorum viſo interitu, ac territa conſilio velle acquieſcere ſaniori, commiſerunt eam quibuſdam propè aſtancibus tenendam in manibus atque ſervandam. Ardentibus jam alijs, & multis exhortantibus atque rogantibus puellam, ut ab errore malo diſcedens vitam ſibi ſervaret conceſſam, illa tacens & nulli quidquam reſpondens tandem ſubitò de manibus tenentium elapſa, in medium ſe flammarum præcipitem dedit & periijt.

MCLXIV.

Imperator
Italiam de-
nuo ingre-
ditur.

Anno Manegoldi VII. Fridericus Imperator I. negotijs & rebus in Germania compoſitis, in Italiam reverſus eſt: & Longobardiam totam ſuo ſubijciens imperio, exercitum contra fautores Papæ Alexandri traduxit in Apuliam. Multa commiſit prælia, munitiones rebellium plurimas cepit, funditùſque deſtruxit: & omnes in Italia gentes ſuo adventu nimium perterriti.

Archiepiſc.
Salebur-
genſis oc-
ciditur.

Hoc ipſo anno Eccleſiæ Saleburgenſis Archiepiſcopus à miſterialibus Abbatis Monaſterij S. Ruperti ibidem crudeliter occiſus eſt, propter cujus necem multæ turbationes fuerunt ſubſecutæ.

Mare ſuf-
focat mul-
ta millia
hominum.

Hoc etiam anno mare Oceanum in finibus Holandiæ XVI. die menſis Februarij terminos ſuos per milliaria ferme XII. egrediens multa millia hominum utriuſque ſexûs & ætatis conſumpſit, & maximè circa fluyium Weſeram, qui Bremeneſes Saxones præterfluit, & ab Hollandiæ milliaribus ferme 40. ad Orientem haud procul à Ducatu Holſteini in Oceanum labitur. Anno prænotato cum Alexander Papa III. in VI. feria Paraſceves, quæ fuit X. die menſis Aprilis, ejuſdem diei celebraret officium in Eccleſia Senonenſi apud Gallos, ſubitò factæ ſunt tenebræ nimium horribiles dum Paſſio Domini per quendam Diaconum Cardinalem, ut moris eſt, legeretur. Cùmque adeum locum perveniſſet legendo ubi Salvator dixerat pendens in Cruce: *Conſummatum eſt.* Subitò fulgur tam horrendum decidit, ac tantus mox fragor intonuit, quod Papa diſmiſſo altari, & Diaconus lectione Paſſionis ſimiliter intermiſſâ cum cæteris omnibus qui aderant, ſe fugâ ſalvandos judicarent, & nimium turbati diſcurrerent.

Tonitru
horribilis
coruſcatio.

Viſtor An-
tipapa in
Italia mo-
ritur.

Anno etiam prænotato non diu poſt eam, quam diximus, tonitru Senonenſis mirabilem coruſcationem, Viſtor Antipapa in Longobardia apud Lucenſem urbem moritur, & ibidem ſepelitur, Friderico Imperatore cum multis copijs præſente atque Principibus.

Guido fit
Antipapa
Paſchalis.

Mortuo autem Octaviano, qui & Viſtor, convenientes, hi quos Cardinales creaverat, mandato Imperatoris XXII. die menſis Aprilis, Guidonem Episcopum Cremeneſem in Antipapam elegerunt, qui XXVII. die ejuſdem menſis ab Henrico Leodieneſium Episcopopo conſecratus Paſchalis III. in ſua obedientia eſt nuncupatus. Eodem anno Alexander Papa III. qui à facie Imperatoris & ejuſ Antipapæ fugiens in Galliam declinaverat, ut dictum eſt ſupra, ad multorum preces & inſtantiam D. Bernardum quondam Abbatem Clarevallenſem Ciftercieneſis Ordinis, qui

S. Abbas
Bernardus
Canoniza-
tur.

qui ab hac vita decesserat anno Volmari Abbatis xxxiii. Sanctorum Catalogo mandavit inscribi, & ejus festum solemniter jussit venerari quemadmodum in Bulla Canonisationis ejus patet Anagninæ oppido data.

Año etiam prænotato Conradus Comes Palatinus Rheni frater Imperatoris Friderici i. gravem adversum Colonienfes discordiam habuit. Unde per suos prædas & incendia multa commisit in Diocesi contra Colonienfes. bellum eis indicens ad secundam feriam in Rogationibus in campo Andernacensi. Sed Colonienfibus die constitutâ in memorato campo prope Andernach cum centum viginti quinque millibus (ut eorum sonat historia) ad certamen præparatis convenientibus, misit exploratores suos Comes ipse qui bellum indixit & recognoscens tantam eorum multitudinem venire contempsit, quamquam ab eis per XII. dies fuerit expectatus.

Eodem anno Calend. Octobris Fridericus Imperator iterum de Italia reversus in Germaniam, ad octavas B. Martini conventum Principum in Babenberg convocavit, ubi inter Conradum Comitem Palatinum Rheni fratrem suum & Reinoldum Archiepiscopum & cives Colonienfes pacem & concordiam reformans, banno suo stabilivit.

MCLXV.

Anno Manegoldi Abbatis viii. Indictione Romanorum xiii. Hugo Comes Palatinus de Thuvingen Brigantiæ & Rhetiæ Curienfis Princeps & Dominus, quosdam milites Guelfonis Bavariæ Ducis pro malefactis capit, suspendique laqueo fecit, & eorum Castellum Möringen dictum, funditus evertit. Quod factum Dux Guelfo graviter ferens, sibi que ad contumeliam ascribens vindicare pro viribus cogitabat. Itaque Guelfonem filium suum cum Imperatore Friderico existentem de Italia revocavit, cui vindicandi munus comittens & Ducatum: ipse in locum ejus ad Imperatorem profectus est. Guelfo igitur Dux Bavariæ junior contractis auxilijs quorundam Principum & amicorum ad numerum pugnatorum duorum ferè millium castrum Comitis Hugonis Thuvingen sexto die mensis Septemb. obsidione vallavit. Cumque diem solemnizare festum Guelfo Dux cum suis Papilionibus decrevisset, ac pro concordia & pace faciendâ tractarent: quidam suorum quietis impatientes & ad muros oppidi propius accedentes: ad exeundum inclusos verbis ut fieri solet contumeliosus, & cachinno provocare cœperunt. At isti concitatiores facti & pervocati contumelios de oppido erumpunt, insultantibus Bayaris occurrunt, & atrociter mutuò configunt. Subitò in castris Bavarorum tumultus exoritur, ad pugnam omnes sine ordine armantur. Comes etenim de Veringen Guelfonis ex parte Dux belli, cum Episcopis tribus Augustensi, Spirensi & Wormatiensi & Bertholdo Duce Zaringensi contra occurrentes Thuvingenses mox suis in periculo constitutis subvenire properant, & eos, ut resistent fortiter, magnis vocibus inclamant, ordinatisque aciebus & in unum confluentibus cunctis bellum ex inopinato comittitur. Supervenerant nocte tranfactâ Fridericus Dux de Rottenburgo super Neccarum filius Conradi quondam Regis Romanorum & Comes de Zolere cum mille quingentis equitibus qui nescientibus Bayaris à retro in castrum Thuvingen

Mmm 3

fuerant

Dissensio inter Palatinum & Colonienfes orta.

Inter Palatinum de Thuvingen & Bavaros contentio.

Dux Bavariæ obsedit Thuvingen.

Dux Bavariæ à Suevis vincitur.

fuerant intromissi. Qui cum impetu de oppido erumpentes facto congressu Bavaros in fugam convertunt ex quibus non pauciores non genis tenuere captivos. Ipse verò Dux Guelfo fugâ lapsus ad castrum Achelm duobus eum comitantibus duntaxat pervenit. At senior Guelfo cum Imperatore in Italia constitutus audiens filium succubuisse in bello, & negotium ejus malè prosperatum, literas mittit ad Fridericum Imperatorem qui jam pridem de Lombardia in Germaniam redierat petens, ut dimittere captivos Hugoni præciperet. Imperator itaque treugis factis pacem inter eos reformavit & jussit dimitti captivos. Verùm pace inter dissidentes constitutâ Guelfo Baviaræ Dux junior injuriarum memor & damni, quod susceperat, spretis conditionibus pacis per Imperatorem conclusis vindicare se de Hugone penitus cogitabat. Restaurato itaque suorum exercitu terram Comitis Hugonis in manu valida rursus ingreditur, prædâsque & incendia faciens hostili animo grassatur: ac duo illius castella Kilminz & Wilar obtinuit & funditus destruxit. Quibus gestis cum præda in propria revertitur.

Anno quoque prænotato Fridericus Imperator conventum Principum celebravit in oppido Geslariensi habens secum Antipapam suam Paschalem cui & solitam Romano Pontifici ac debitam præstitit obedientiam cujus imperio pariter & exemplo Pontifices Trevirensis, Colonienfis, Magdeburgensis, Bremensis & Bambergensis, cum alijs multis Paschalem ut verum Christi vicarium cum summa reverentia suscipientes obedientiam cum subjectione illi ex more præstiterunt. Idem fecerant Henricus Dux Baviaræ & Saxoniarum nepos Lotharii quondam Imperatoris. Conradus quoque Comes Palatinus Rheni Frater Imperatoris Friderici: Lantgravius Thuringiæ & penè Teutonici Principes & Episcopi omnes.

Eodem anno S. Thomas Archiepiscopus Cantuariensis cum pro libertate & viribus Ecclesiæ suæ fortiter staret, per tyrannidem Regis fugere de Anglia compellitur: qui veniens in Regnum Gallorum primò in Monasterio Pontiniaco aliquanto tempore commoratus est: ac deinde in Monasterio S. Columbæ Senonensis regijs impensis sustentatus, mansit Domino serviens in medio Monachorum ut Monachus.

Hoc ipso anno natus est Imperatori filius nomine Henricus in oppido Gelriæ Novomagum, sive Græco nomine Neomagum appellato, ex Agnete filia Principis Burgundiæ, qui patri postea in regno successit. Eodem quoque anno Fridericus Imperator Pentecosten celebravit in Herbipoli civitate Francorum Orientalium, & Curiam solemnem tenuit in qua tam ipse Imperator quàm Principes ceteri omnes cum juramento confirmârunt, quod Papam suam Paschalem nunquam desererent, nec ab eo recedentes ad Alexandri partes declinarent: ibi Reinoldus electus Colonienfis Sabbatho quatuor temporum cum alijs multis noviter electis in Præbyterum ordinatus est. Qui Postea in Ecclesia sua Colonienfi 2. die mensis Octobris per manus Philippi Osnaburgensis Episcopi in præsentia Imperatoris Archiepiscopus ordinatus est. Anno etiam prænotato xviii die mensis Junij mortua est S. Elisabeth Abbatis sanctimonianilium in Schonaugia nostri Ordinis Trevirensis Diocesis, soror Egberti Schonaugiensis Abbatis viri doctissimi de quo paulò antè dixi.

Imperator pacem inter eos constituitur.

Guelfo iterum devastat Sueviâ.

Conventus Principum in Geslaria.

S. Thomas Archiepiscopus Cantuariensis fugere compellitur.

Henricus Rex VI. nascitur.

Conventus fit Principum Herbipoli.

S. Elisabeth in Schonaugia obiit.

diximus. Hæc sanctissima Christi sponsa Elisabeth cum esset annorum ætatis trium atque viginti Angelicâ visitatione atque allocutione crebrius meruit consolari & exinde revelationes & visiones multas cœpit habere divinitus, quas partim latino partim sermone patrio conscripsit ad ædificationem plurimorum. Verùm Egbertus frater ejus tunc quidem Monachus postea verò Abbas sororis suæ scripta & revelationes ornatiore stylo in eam formam, quâ hodie leguntur redegit: de quibus nos vidimus subjecta. Opus pulchrum & non inutile quod prænotavit librum viarum Dei in quo triplicem viam Sanctorum describit ad regnum cœlorum tendentium videlicet, Martyrum, Confessorum, & Virginum. Ad Gerlacum Abbatem Tuitiensem scripsit de nominibus titulis & meritis quorundam Sanctorum ex collegio undecim millium Virginum, quarum ipse corpora reperit in Colonia, ut anno priore diximus, librum unum. Revelationum suarum omnium lib. 2. Ad S. Hildegardem apud Bingen prophetantem epistolam unam. Ad diversos quoque alios scripsit epistolas plures lib. 1. Moritur anno prænotato xiv. Kalend. Julij ætatis suæ anno xxxvi. conversionis suæ ad religionem quarto & vicesimo, cujus venerabile corpus in abside Aquilonari Ecclesiæ Monachorum cum honore sepelitur. Claruerunt enim hæc duo luminaria magna uno eodemque tempore in Ecclesia Dei, Hildegardis videlicet præposita Monialium in monte S. Ruperti juxta Bingen ad Rheni litus in Diocesi Moguntina, de qua supradiximus, & Elisabeth memorata Sanctarum Virginum Christi Magistra in Schonaugia Trevirensis Diocesis, ambæ Ordinis nostri, ambæ Deo dilectæ, ambæque divinis revelationibus mirabiliter illustratæ: quæ sibi mutuò in amoris Christi vinculo vincitæ literis & orationibus amicitia & consolationis ministraverunt exempla. Quarum Cœnobium vix tribus ab invicem milliaribus distant Teutonicis. S. verò Hildegardis post dormitionem Elisabeth annis supervixit xv. de cujus morte suo tempore commemoratio fiet. Anno Dominicæ Nativitatis prænotato primâ die mensis Augusti horâ circiter quartâ post meridiem mortuus est Manegoldus Abbas hujus Monasterij Hirsaugiensis xvii. anno ætatis suæ nono & sexagesimo completo. Abbatia verò nono incompleto & ante altare S. Michaëlis Archangeli cum devotione sepultus, vir quidem bonus, & tam in spiritualibus exercitijs quàm in disponendis sæcularibus negotijs singulari prudentiâ venerandus.

De Ruperto hujus Monasterij Hirsaugiensis Abbate XVIII. qui successit Manegoldo, & præfuit annis x. & mensibus xi.

Anno ingitur Dominicæ Nativitatis supra scripto mclxv. Indictione Romanorum xiii. die mensis Augusti iv. manè circa horam diei secundam, convenientes in unum fratres hujus Monasterij Hirsaugiensis, ut sibi de novo providerent Abbate, necessarium habuere inter se tractatum. Consultatione igitur ex more præhabitâ & orationibus consuetis ad Deum præmissis, Rupertus Prior in Schönrein hujus Cœnobij Monachus professus in Abbatem xviii. eligitur,

Revelationes multas habuit.

Opuscula hujus S. Virginis.

Hildegardis contemporanea.

Manegoldus Abbas mortuus.